

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

การติดต่อสื่อสารด้วยภาษาแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ ภาษาพูดและภาษาเขียน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปริจเฉทที่เป็นภาษาพูดหรือการสนทนา และปริจเฉทที่เป็นภาษาเขียน เราจะเห็นความแตกต่างที่ชัดเจนประการหนึ่ง คือ การใช้คำกลุ่มหนึ่งในการสนทนา เช่น นะ ดิ เออะ หะ วะ อะ อืม ในภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือ te³³, kho⁴⁵, และ le³³ ในภาษาไทยนครศรีธรรมราชเป็นต้น คำกลุ่มนี้มักจะ ไม่พบในปริจเฉทที่เป็นภาษาเขียน และมีลักษณะตรงกับรูปภาษาที่ชิฟฟริน (Schiffirin, 1987) เรียกว่า ดัชนีปริจเฉท (discourse marker)

ชิฟฟรินให้คำนิยามเบื้องต้นของดัชนีปริจเฉทในภาษาอังกฤษว่า เป็นรูปภาษาที่มักปรากฏในตำแหน่งต้นหรือตำแหน่งท้ายของหน่วยถ้อย (unit of talk) โดยไม่เป็นองค์ประกอบทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยถ้อยที่ปรากฏร่วม

หลังจากที่ได้ศึกษาหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทในข้อมูลการสนทนา ชิฟฟรินได้สรุปว่าดัชนีปริจเฉทมีหน้าที่สำคัญในการทำให้ถ้อยคำที่เรากล่าวออกมามีความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้ผู้ร่วมสนทนาทราบว่าบริบทของการสนทนาเป็นอย่างไร และควรตีความถ้อยคำที่ได้ยินอย่างไร

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องดัชนีปริจเฉท เช่น การศึกษาดัชนีปริจเฉทในบทสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ ของวัชรพล บุพนิมิตร (2539) และการศึกษาดัชนีปริจเฉทในบทสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยชัยภูมิของจตุพร กลั่นเรืองแสง (2539) เป็นที่น่าสังเกตว่า ดัชนีปริจเฉทในภาษาไทยที่ต่างกันมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าภาษาไทยนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นภาษาถิ่นของผู้วิจัยเองมีดัชนีปริจเฉทมากน้อยเพียงไร และทำหน้าที่ในการสนทนาอย่างไร

ดัชนีปริจเฉทในภาษาไทยนครศรีธรรมราชนี้ ศรีธยา รัตนเลข (2540) ได้ทำการศึกษาเบื้องต้นไว้บ้างบางส่วน แต่ยังไม่ละเอียดเพียงพอ เนื่องจากเป็นการศึกษาเพียงเพื่อหาว่ามีดัชนีปริจเฉทใดบ้างที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยกรุงเทพฯ และปรากฏเฉพาะในภาษาไทย

นครศรีธรรมราชเท่านั้น และข้อมูลดัชนีปริงเฉทที่ได้จากบทสนทนานั้นมีข้อจำกัด เนื่องจากมีการเก็บข้อมูลบทสนทนาเพียงหนึ่งบทสนทนาจากผู้ร่วมสนทนาเพียงกลุ่มเดียว และเป็น การสนทนาที่มีภาษาไทยกรุงเทพฯ ประปนอยู่มาก ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา ดัชนีปริงเฉทในภาษาไทยนครศรีธรรมราช โดยใช้ข้อมูลการสนทนาที่มากพอจะเห็นภาพรวม ได้ดีขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของศึกษาเฉพาะดัชนีปริงเฉทที่ไม่มี ความหมายอ้างอิง (non - referential meaning) และไม่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ (non - functional meaning) ส่วนรูปดัชนีปริงเฉทที่มีความหมายอ้างอิงและมีหน้าที่ทางไวยากรณ์ เช่น คำสันธานหรือคำที่มี หน้าที่ในการเชื่อมโยงความ เช่น เพราะ ถ้า หรือ และ คำแสดงการถาม เช่น หรือ หรือเปล่า ไหม ใช่ไหม คำวิเศษณ์แสดงการคาดคะเนหรือความไม่แน่ใจ เช่น กระมัง นั้นจะไม่นำมาวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นรูปดัชนีปริงเฉทที่ไม่อยู่ในขอบเขตการวิจัยครั้งนี้

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ในการศึกษาดัชนีปริงเฉทในภาษาไทยนครศรีธรรมราชนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1.2.1 รวบรวมรูปดัชนีปริงเฉทจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนาในภาษาไทย นครศรีธรรมราชที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน

1.2.2 วิเคราะห์หาดัชนีปริงเฉทที่ไม่มี ความหมายอ้างอิงและวิเคราะห์หน้าที่ของ ดัชนีปริงเฉทแต่ละดัชนี

1.2.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของรูปแบบของดัชนีปริงเฉทแต่ละรูป

1.2.4 จำแนกประเภทดัชนีปริงเฉทตามความหมายและหน้าที่

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่า ดัชนีปริงเฉทในภาษาไทยนครศรีธรรมราช สามารถจำแนกตามเกณฑ์ความหมายและหน้าที่ในปริงเฉทได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ คือ ดัชนีปริงเฉทแสดงการจัดการปฏิสัมพันธ์ (interaction management) ดัชนีปริงเฉทแสดง การจัดการเป้าหมายของการสนทนา (goal management) ดัชนีปริงเฉทแสดงการปรับความ สอดคล้องของสาระ (informational alignment) และดัชนีปริงเฉทแสดงการปรับความ สอดคล้องของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนา (attitudinal alignment)

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้จะศึกษาข้อมูลดัชนีปริจเฉทที่ได้จากการบันทึกเสียง การสนทนาแบบกันเองในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นจริงและเป็นไปตามธรรมชาติทั้งหมด 7 บทสนทนา ความยาวทั้งสิ้น 62 นาที 22 วินาที บทสนทนาแต่ละบทมีจำนวนผู้ร่วมสนทนาไม่เท่ากัน ผู้ร่วมสนทนาเหล่านี้มีทั้งสองเพศ และมีอายุ อาชีพ การศึกษาและสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ผู้ร่วมสนทนาเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชและเป็นผู้ที่พูดภาษาไทยนครศรีธรรมราชได้อย่างเจ้าของภาษา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

- 1.5.1 เป็นแนวทางในการศึกษาและเปรียบเทียบดัชนีปริจเฉทในภาษาถิ่นอื่น
- 1.5.2 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยนครศรีธรรมราชเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสาร
- 1.5.3 เป็นแนวทางหนึ่งในการอนุรักษ์ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย